

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **IO CZ s.r.o.**
IČO: 28978676
sídlem Táboritská 880/14, 130 00 Praha 3 – Žižkov
zastoupena JUDr. Filipem Rejlkem, jednatelem

proti

žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo nám. 449/3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2020, č. j. JMK 40126/2020, sp. zn. S-JMK 35827/2020/OD/VW

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobkyně *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobkyně dostala pokutu jako provozovatelka vozidla, které v dubnu 2019 neoprávněně parkovalo na parkovišti v rozporu s podmínkami platnými v daném místě. Namítá několik procesních pochybení, kterých se správní orgány měly dopustit v řízení o přestupku.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Dne 2. 4. 2019 v odpoledních hodinách Městská policie Brno („městská policie“) zjistila, že neznámá osoba s vozidlem Alfa Romeo (SPZ: X) nedodržela povinnost vyplývající z dopravní značky „vyhrazené parkoviště“ (IP 12). Provozovatelem tohoto vozidla je žalobkyně.
3. Poté, co žalobkyně odmítla sdělit totožnost řidiče vozidla, Magistrát města Brna („magistrát“) příkazem zahájil řízení s žalobkyní coby provozovatelem vozidla. Žalobkyně včas podala odpor.
4. Dne 19. 12. 2019 magistrát zaslal žalobkyni vyrozumění o provedení dokazování mimo ústní jednání spolu s výzvou k seznámení a vyjádření se k podkladům rozhodnutí. V reakci na toto vyrozumění žalobkyně požádala o nařízení ústního jednání. Poukázala na to, že v dané věci lze předpokládat rozsáhlé dokazování, a proto je nařízení jednání nezbytné. Projevila také pochybnost o tom, zda je dosavadní postup magistrátu nezaujatý a skutečně vede k objasnění věci, anebo zda směřuje pouze k výběru pokuty, aniž by se věcí řádně zabýval.
5. Usnesením ze dne 9. 1. 2020 magistrát zamítl návrh na nařízení ústního jednání. Dospěl k závěru, že nařízení ústního jednání není v tomto případě nezbytné k uplatnění práv obviněné, protože magistrát má ve spisovém materiálu dostatek podkladů k vydání rozhodnutí. Nařízení ústního jednání proto nebylo nezbytné pro zjištění stavu věci.
6. Následně dne 14. 1. 2020 proběhlo dokazování mimo ústní jednání. Žalobkyně se jej bez omluvy nezúčastnila. Magistrát provedl důkazy obsažené ve správním spisu – čtení oznámení přestupku, přehledu parkovacích oprávnění a potvrzení o vydání parkovacího oprávnění, zhlédnutí fotodokumentace průjezdů, dokumentace dopravního značení k průjezdům, katalogu dopravního značení, mapy postavení vozidla v době průjezdu, mapových podkladů, informace z pasportu komunikací, a čtením přehledu žádostí, potvrzení o vydání parkovacího oprávnění a karty vozidla žalobkyně.
7. Rozhodnutím ze dne 17. 1. 2020, č. j. ODSČ-38764/19-34 („rozhodnutí magistrátu“), magistrát uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“), protože nezajistila, aby při užití jejího vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Automatizovaný technický prostředek bez obsluhy zjistil porušení povinnosti podle § 4 písm. c) zákona o silničním provozu (povinnost řídit se dopravními značkami) mající znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Magistrát za tento přestupek uložil žalobkyni pokutu 1.500 Kč.
8. Žalobkyně pak podala odvolání proti usnesení o zamítnutí návrhu na provedení ústního jednání. Nenařídít ústní jednání lze pouze ve zcela výjimečných případech. A toto není takový případ. Magistrát pouze konstatoval, že žalobkyně se může vyjádřit písemně. Nevypořádal se ale se zásadou ústnosti a bezprostřednosti, která plyne z čl. 38 odst. 2

Listiny základních práv a svobod. Závěrem žalobkyně avizovala, že bude navrhopat výslech svědků. Tento důkazní prostředek pak nelze provést mimo ústní jednání.

9. Žalobkyně se pak odvolala též proti rozhodnutí magistrátu. Namítala, že magistrát ignoroval její opakovaně vznesenou námitku podjatosti. Podle § 14 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád však o ní měl neprodleně rozhodnout. To svědčí o tom, že magistrát skutečně podjatý je, a to jak individuálně, tak systémově. Individuální podjatost lze vidět v dosavadní postupu příslušné úřední osoby, který směřuje k popření práv žalobkyně. Dále žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Magistrát neprokázal, že došlo ke skutku, který zakládá přestupek. Nezabýval se ani případnými liberačními důvody ani tím, zda právnická osoba může být osobou blízkou.
10. Rozhodnutím ze dne 5. 3. 2020, č. j. JMK 39868/2020, žalovaný zamítl odvolání proti usnesení o nenařízení ústního jednání. Uvedl, že žalobkyni magistrát řádně poučil o právu žádat nařízení jednání. Žalobkyně o jeho nařízení požádala. Uvedla pouze obecně, že lze předpokládat rozsáhlé dokazování. Nepředložila však žádný konkrétní důkazní návrh. Magistrát proto nepochybil, pokud návrhu na nařízení ústního jednání nevyhověl.
11. Téhož dne žalovaný rozhodl také o odvolání podaném proti rozhodnutí magistrátu ve věci samé. Rozhodnutím č. j. JMK 40126/2020 („rozhodnutí žalovaného“), žalovaný toto odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí magistrátu. K tvrzenému nevypořádání námítky podjatosti žalovaný uvedl, že žalobkyně námitku podjatosti řádně nevznesla. Pouze v žádosti o nařízení ústního jednání uvedla, že má pochybnosti o nezájatosti dosavadního postupu magistrátu. Pokud jde o odvolání ve věci nenařízení ústního jednání, magistrát nemohl vyčkat rozhodnutí odvolacího orgánu, protože žalobkyně podala odvolání až po vydání rozhodnutí magistrátu. Žalovaný nepovažoval za důvodné ani další vznesené námítky. Magistrát se ve svém rozhodnutí řádně zabýval naplněním materiálního znaku přestupku i liberačními důvody.

III. Obsah žaloby

12. Žalobkyně namítá několik procesních pochybení, která podle ní způsobují nezákonnost rozhodnutí správních orgánů. Zásadním procesním nedostatkem je, že magistrát ve věci rozhodl, aniž by vyčkal rozhodnutí o dříve podaném odvolání žalobkyně proti usnesení o nenařízení ústního jednání. Tím magistrát žalobkyni zkrátil na jejím právu na obhajobu. Podle žalobkyně zde nebyly podmínky pro nenařízení ústního jednání. Žalobkyně o jeho nařízení požádala. Zároveň avizovala, že bude požadovat provedení dokazování ohledně toho, zda vůbec došlo ke skutku, který byl předmětem přestupkového jednání, tj. překročení maximální povolené rychlosti (sic!).
13. Dokazování v tomto případě magistrát neprovedl řádně, protože žalobkyni upřel možnost se jej účastnit, seznámit se s obsahem spisu a vyjádřit se k jednotlivým důkazům, případně navrhopat důkazy nové. Žalobkyně přitom uváděla, že bude navrhopat důkazy, včetně svědeckého výsledku. Magistrát porušil zásadu bezprostřednosti a jednal svévolně. Jeho argumentace, proč nepřistoupil k nařízení ústního jednání, je nepřesvědčivá. Magistrát argumentuje pouze tím, že vyjádřit se v řízení před správním orgánem se lze i písemně. Nezohledňuje však právo obviněného na ústní jednání plynoucí z Listiny.
14. Magistrát se nevypořádal s tím, zda vůbec došlo k protiprávnímu jednání, zda jej zdokumentoval automat, zda naplňuje materiální stránku přestupku a zda neposkytnutí údajů o řidiči nebylo zákonem aprobovaným postupem, pokud i právnická osoba může

mít osobu blízkou. Z rozhodnutí žalovaného plyne, že jediným podkladem rozhodnutí magistrátu bylo oznámení o přestupku od městské policie. To ale jako důkaz nestačí.

15. Dosavadní postup magistrátu žalobkyni utvrzuje v pochybnostech o jeho nestrannosti. Proto žalobkyně v průběhu řízení podala námitku podjatosti. Argumentace žalovaného, že se o námitku podjatosti nejedná, neobstojí. Žalobkyně ve svém podání uvedla pochybnosti o nezáujatém přístupu správního orgánu. Pokud se magistrátu tato námitka nezdála dostatečně určitá, měl žalobkyni vyzvat k doplnění podání. Na vznesenou námitku nereagoval ani žalovaný. Vzhledem k tomu, že podané odvolání se z velké části věnovalo právě nevypořádání se s námitkou podjatosti, nejpozději v tomto okamžiku mělo být správním orgánům jasné, že se o námitku podjatosti skutečně jednalo a měly se s ní řádně vypořádat podle § 14 odst. 3 správního řádu. To však neudělaly.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

16. Žalovaný s žalobou nesouhlasí. Trvá na tom, že magistrát i on sám postupovali zcela zákonně. Naopak, postup žalobkyně byl od počátku obstrukční. Obecné konstatování, že má žalobkyně o něčem pochybnost, není námitkou podjatosti. Tuto námitku žalovaný přesto vypořádal. I pokud by o námitku podjatosti šlo, tvrzený důvod podjatosti by spadl pod § 14 odst. 2 správního řádu a správní orgán k němu nepřihlédne. Žalobkyně měla možnost seznámit se se spisem. Nebyl zde důvod, proč by případné důkazy nebylo možné provést mimo ústní jednání. Kromě toho žalobkyně žádné důkazy k provedení ani nenavrhl. Žalovaný zopakoval, že neměl možnost vyčkat rozhodnutí o odvolání ve věci nenařízení ústního jednání, když žalobkyně toto odvolání podala současně s odvoláním proti rozhodnutí magistrátu ve věci samé.
17. K vyjádření žalovaného žalobkyně podala repliku, ve které však nevznáší žádnou novou věcnou argumentaci. Žalovanému vyčítá, že dostatečně nereaguje na žalobní námitky.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona s. ř. s.) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání v souladu s § 51 s. ř. s. Obě strany s tím souhlasily.
19. V průběhu řízení před krajským soudem došlo ke změně ve složení soudu. Samosoudkyni, která doposud ve věci rozhodovala, ke dni 31. 12. 2020 zanikla funkce soudkyně z důvodů podle § 94 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích. V souladu s platným rozvrhem práce krajského soudu pro rok 2021 byla tato věc přidělena novému samosoudci.
20. Žaloba *není důvodná*.

a. Nenařízení ústního jednání a provedení dokazování mimo ústní jednání bez přítomnosti žalobkyně

21. Podle § 80 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich správní orgán *může* nařídit ústní jednání. Nařízení ústního jednání je podle § 80 odst. 2 obligatorní buď na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv, anebo i bez požádání obviněného, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci, případně, je-li obviněným mladistvý.

22. U přestupků obecně není ústní jednání povinnou součástí správního řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2017, č. j. 4 As 165/2016 – 56, bod 15). *Obviněný z přestupku nemá bezpodmínečné právo na nařízení ústního jednání* ve věci jeho obvinění z přestupku vždy, když o něj požádá. Má jej pouze tehdy, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv případně k náležitému zjištění skutkového stavu. Toto právo totiž není samoúčelné. Jeho smyslem je poskytnout obviněnému možnost bránit se proti vzneseným obviněním. Žalobkyně však k uplatnění svých práv měla dostatečný prostor i bez konání ústního jednání. Tento prostor dobrovolně nevyužila. Nyní proto nemůže úspěšně namítat zkrácení na svých procesních právech.
23. Krajský soud nevidí žádný potenciální přínos pro uplatnění práv žalobkyně či pro řádné zjištění skutkového stavu, pokud by se ústní jednání konalo. Žalobkyně odůvodnila žádost o nařízení ústního jednání tím, že v dané věci lze předpokládat rozsáhlé dokazování. Zároveň však sama žádné konkrétní důkazy nenavrhla. Teprve v odvolání proti rozhodnutí pouze obecně uvedla, že chtěla navrhnout výslech svědků. Opět však nespecifikovala jakých, nebo co by jejich výslech měl prokazovat.
24. Dokazování lze v řízení o přestupku provádět i mimo ústní jednání. To platí obzvlášť, jedná-li se o podobně banální věc, jako je tento případ a jsou-li veškeré důkazy v listinné podobě. Magistrát žalobkyni řádně informoval o provádění dokazování mimo ústní jednání, poučil ji o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a o možnosti navrhnout další důkazy. Z jednání žalobkyně v rámci řízení není patrná skutečná snaha hájit svá práva a navrhnout důkazy ve svůj prospěch či zpochybňovat skutkový stav zjištěný magistrátem. O své právo na obhajobu se tak připravila sama, nikoli vinou magistrátu.
25. Krajský soud neshledává zásah do práv žalobkyně ani v tom, že magistrát rozhodl ve věci, aniž by vyčkal rozhodnutí o odvolání podaném proti usnesení o nenařízení ústního jednání. O tomto odvolání, stejně jako o odvolání proti rozhodnutí magistrátu ve věci samé, rozhodoval žalovaný. Pokud by shledal, že mělo být nařízeno ústní jednání, musel by vyhovět jak odvolání podanému proti usnesení, tak i odvolání ve věci samé. V tomto ohledu se tedy magistrát vystavil určitému riziku, že pokud by u odvolacího orgánu neobstálo usnesení o nenařízení ústního jednání, automaticky by tím neobstálo ani jeho meritorní rozhodnutí. To se však nestalo, protože žalovaný obě odvolání žalobkyně ve stejný den zamítl. V tomto postupu krajský soud nevidí nezákonnost. Žalobkyně neztratila možnost podat odvolání proti usnesení o nenařízení ústního jednání a o tomto odvolání příslušný orgán i rozhodl. Správní orgány rovněž dostatečně zdůvodnily, proč konání ústního jednání nebylo v tomto případě nezbytné. Byť je odůvodnění jejich rozhodnutí o nenařízení ústního jednání poměrně stručné, dává žalobkyni odpověď na to, proč jednání v této věci nebylo nutné.
26. Pokud tedy správní orgány za výše uvedených okolností rozhodly ve věci bez nařízení ústního jednání, neporušily čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, jak se žalobkyně snaží namítat. Listinou zaručenému právu na projednání věci v přítomnosti obviněného postačuje možnost jednání před krajským soudem, kterou krajský soud žalobkyni nabídl. Ta ji však opět nevyužila a souhlasila s rozhodnutím bez nařízení jednání. Námitka žalobkyně, že jí správní orgány znemožnily účastnit se ústního jednání o přestupku, proto není důvodná.

b. Námitka podjatosti

27. Krajský soud dává žalovanému za pravdu také v tom, že žalobkyně v řízení řádně neuplatnila námitku podjatosti a nevyvolala proto povinnost magistrátu postupovat v souladu s § 14 odst. 3 správního řádu.
28. Každý účastník řízení má v souladu s § 14 odst. 3 správního řádu právo namítat podjatost *úřední osoby*, jakmile se o ní dozví. O takové námitce pak rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení. K vyloučení dané úřední osoby by podle § 14 odst. 1 správního řádu mělo dojít, pokud o ní lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti.
29. Žalobkyně nenamítala podjatost žádné konkrétní úřední osoby. Vznela pouze zcela neurčitou pochybnost o „nezaujatosti postupu magistrátu“. Tuto svou pochybnost však nepodložila žádným konkrétním tvrzením, z něhož by se dalo dovodit, že konkrétní úřední osoba má zájem na výsledku řízení s ohledem na její poměr k věci nebo žalobkyni. Nebyl zde proto žádný objektivní důvod k tomu, aby magistrát musel o takové námitce rozhodovat usnesením.
30. Pokud žalobkyně měla v úmyslu uplatnit námitku podjatosti, měla tak učinit řádně a zdůvodnit, z čeho podjatost konkrétní úřední osoby dovozuje. To však neudělala ani v následně podaném odvolání a ani v žalobě. Neustále odkazuje pouze na podle ní nestandardní postup správních orgánů. Podjatost však nelze dovozovat pouze na základě procesního postupu správního orgánu, ve kterém navíc krajský soud žádné pochybení neshledal.

c. Další námitky

31. Žalobkyně okrajově namítá, že správní orgány se nevypořádaly s otázkami, zda došlo k protiprávnímu jednání, zda jej zdokumentoval automat, zda mělo požadovanou intenzitu a zda žalobkyně nemohla po právu odmítnout sdělit údaje o řidiči, pokud i právnická osoba může mít osobu blízkou. Magistrát podle žalobkyně přestupkové jednání dostatečně neprokázal, protože jej založil pouze na oznámení o přestupku.
32. Na uvedené otázky však rozhodnutí magistrátu ve spojení s rozhodnutím žalovaného poskytuje odpovědi. Magistrát na str. 3 rozhodnutí uvádí výčet důkazů, které provedl, a na kterých založil svůj závěr o spáchání přestupku (viz bod 6 tohoto rozsudku). Není pravdou, že by vycházel pouze z oznámení městské policie. Z rozhodnutí i správního spisu plyne, že protiprávní jednání zjistil automat. Magistrát i žalovaný se vyjadřují k materiální stránce přestupku. Žalobkyně přitom na jejich argumentaci nijak věcně nereaguje, pouze tvrdí, že vypořádání těchto otázek v rozhodnutí chybí. To ale není pravda.
33. To, že i právnická osoba může mít osobu blízkou, v této věci nehraje roli. Provozovatel vozidla, bez ohledu na to, zda se jedná o fyzickou či právnickou osobu, může odeprít sdělení řidiče, který jeho vozidlo řídil v době přestupku. Vystavuje se tím však riziku, že za přestupek pak bude nést odpovědnost on sám, protože tím zmaří možnost identifikace řidiče. Bez ohledu na to, z jakého důvodu odmítl údaje o řidiči poskytnout. Proto zde nebyl důvod, aby se magistrát otázkou blízké osoby více zabýval. Stačí, že se k ní vyjádřil žalovaný v reakci na obdobně formulovanou odvolací námitku.

VI. Závěr a náklady řízení

34. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 19. ledna 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce